

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120202801
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8120202801.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: H. Z., Q.. XX.XX.XXXX, U. Š. XX, XXX XX L., právne zastúpený: JUDr. Branislav Kahanec, advokát so sídlom Vajanského 33, 080 01 Prešov, proti žalovanej: J. Z., Q.. XX.XX.XXXX, U. G.. R. XX, XXX XX R., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 11.03.2020, č. k. 7C/15/2020-13, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Mení uznesenie vo výroku II. tak, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznáva.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol, cit:

„I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým zakazuje žalovanej nakladať s nehnuteľnosťou nachádzajúcou sa v okrese R., obec W., katastrálne územie W., zapísanej na Liste vlastníctva číslo XXXX, a to parcelou registra O. č. XXXXX/XX o výmere XXX m2, druh pozemku orná pôda, a to tak, že túto nehnuteľnosť nemôže predať, darovať, iným spôsobom scudziť ani zaťažiť.“

II. Žalobca má vo vzťahu k žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením.

III. Súd ukladá žalobcovi, aby v lehote do 30 dní od doručenia tohto uznesenia podal žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej na Liste vlastníctva číslo XXXX, a to k parcele registra O. č. XXXXX/XX o výmere XXX m2, druh pozemku orná pôda nachádzajúcej sa v okrese R., obec W., katastrálne územie W..“

2. Vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá, 3 veta prvá, § 331 ods. 1, § 333, § 334, § 336, § 337 ods. 1, 3 Civilného sporového poriadku.

3. V odôvodnení súd uviedol, že návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručené súdu 27.02.2020 žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť spočívajúcu v zákaze nakladať s nehnuteľnosťou nachádzajúcou sa v okrese R., obec W., katastrálne územie W., zapísanej na LV č. XXXX, a to k parcele registra O. č. XXXXX/XX o výmere XXX m2, druh pozemku orná pôda (ďalej len „predmetná nehnuteľnosť“) a to tak, že jej zakáže túto nehnuteľnosť predať, darovať, iným spôsobom scudziť ako aj zaťažiť. Zároveň požiadal o náhradu trov konania. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že dňa 23.06.2014 uzatvoril ako darca darovaciu zmluvu, predmetom ktorej podľa čl. 2, ods. 3 zmluvy malo byť darovanie nehnuteľnosti v katastrálnom území W., zapísanej v

tom čase na LV č. XXXX ako parcela registra O. č. XXXXX/XX o výmere XXX m², druh pozemku orná pôda, a to konkrétne v podiele 1/1 z celku na žalovanú ako obdarovanú, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený pod č. V XXXX/XXXX. Žalovaná vôľu predmetnú darovaciu zmluvu uzatvoriť a nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva nehnuteľnosť nikdy nemala. Podpis uvedený pri jej mene na poslednej strane darovacej zmluvy, kde sa nachádzajú ostatné podpisy tak darcov, ako aj obdarovaných, patrí manželke žalobcu, N. Z., ktorá o tom predložila čestné vyhlásenie. Darovacia zmluva zo dňa 23.06.2014 tak podľa žalobcu trpí vadou, ktorú nemožno konvalidovať, a v dôsledku ktorej nemohli vzniknúť ani konkrétne práva a povinnosti. Na darovacej zmluve absentuje podpis, prejav vôle žalovanej ako obdarovanej, čo spôsobuje, že táto darovacia zmluva sa považuje za neplatnú. Žalobca disponuje informáciami, že žalovaná mieni s predmetnou nehnuteľnosťou nakladať a odplatným právny úkonom ju previesť na tretiu osobu, o čom svedčí inzerát na webovom portáli www.bazos.sk a www.starproreal.sk, kde je preukázané, že žalovaná túto nehnuteľnosť ponúka na predaj. Z tohto dôvodu žalobca v záujme predchádzania vzniku ďalším škodám nie len na strane žalobcu, ale aj na strane tretích osôb žiada, aby súd nariadil neodkladné opatrenie.

4. Súd mal za preukázané, že v tomto prípade je dôvodné v celom rozsahu návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Súd vychádzal z predloženého čestného vyhlásenia podpísaného N. Z., zo dňa 25.02.2020, ktorá v tomto čestnom vyhlásení uviedla, že žalovaná ako obdarovaná darovaciu zmluvu zo dňa 23.06.2014, predmetom ktorej bola predmetná nehnuteľnosť, nikdy nepodpísala, pričom podpis na strane obdarovanej na poslednej strane darovacej zmluvy patrí jej osobe, N. Z.. Žalobca osvedčil potrebu nariadiť neodkladné opatrenie, keď predložil súdu dôkazy o tom, že žalovaná mieni s predmetnou nehnuteľnosťou nakladať a odplatným právny úkonom previesť na tretiu osobu, keď súdu predložil inzerát na webových sídlach www.bazos.sk a www.starproreal.sk, kde je zverejnená ponuka na predaj predmetnej nehnuteľnosti. Je nepochybné, že žalovaná chce s predmetnou nehnuteľnosťou nakladať, so zreteľom na predložené dôkazy je vlastnícke právo žalovanej spochybnené aspoň do takej miery, ktorá je spôsobilá odôvodniť potrebu nariadenia neodkladnej a dočasnej úpravy pomerov medzi stranami sporu. Vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti nesvedčí žalovanej, pričom s ňou nakladá. Iba nariadenie neodkladného opatrenia zabezpečí do skončenia konania vo veci samej nerušený výkon vlastníckych práv žalobcu a tiež zamedzí vzniku ďalších škôd nie len na strane žalobcu, ale aj tretích osôb, preto súd tomuto návrhu v celom rozsahu vyhovel. Zároveň súd podľa § 336 ods. 1 CSP uložil žalobcovi v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, podať žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, v ktorom sa bude prejudiciálne skúmať otázka platnosti Darovacej zmluvy zo dňa 23.06.2014 medzi žalobcom ako darcom a žalovanou ako obdarovanou k tejto nehnuteľnosti.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 CSP. Žalobca bol vo vzťahu k žalovanej v celom rozsahu úspešný, z tohto dôvodu súd rozhodol o jeho nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Proti tomuto uzneseniu vo výroku o trovách konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná namietajúc, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by súd nemal priznať žalobcovi náhradu trov konania. Neplatnosť darovacej zmluvy zaviniť výlučne žalobca so svojou manželkou, N. Z., ktorá s vedomým žalobcu, podpísala darovaciu zmluvu za obdarovanú. Ak by ju žalobca pred podaním návrhu vyzval s opisom rozhodných skutočností uzatvorenia darovacej zmluvy, vrátila by mu predmetnú nehnuteľnosť, ktorú chcela predať z ekonomických dôvodov. Po rozvoze manželstva býva s mal. deťmi v podnájme a peniaze, ktoré zarobí ako predavačka, jej vystačia na nájom a zo zvyšku je odkázaná na pomoc jej blízkych. Žalovaná predložila súdu tlačivo pre dokladovanie jej pomerov, potvrdenie o príjme od zamestnávateľa a Zmluvu o nájme bytu. Navrhla, aby odvolací súd zmenil uznesenie vo výroku o trovách konania a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

7. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu, aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, a to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR, II. ÚS 78/05).

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je vzhľadom na odvolaciu argumentáciu žalovanej posúdenie správnosti a zákonnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie o náhrade trov konania medzi žalobcom a žalovanou.

11. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13. Podľa § 256 ods. 2 CSP, ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

14. Odvolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci a žiada aplikovať ust. § 257 CSP vo vzťahu k trovám konania medzi žalobcom a žalovanou.

15. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu.

16. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok. Táto zásada sa neuplatní vtedy, ak sú splnené podmienky pre postup podľa § 257 CSP.

17. Zásada procesnej zodpovednosti za výsledok konania sa uplatňuje pre každé konanie. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálež Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nálež Ústavného

súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zároková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

18. Pri skúmaní, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, súd prihliada v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania; pritom treba vziať na zreteľ nielen pomery toho, kto by mal hradiť trovy konania, ale je nutné tiež uvážiť, ak by sa také rozhodnutie dotklo najmä majetkových pomerov oprávneného účastníka. Významné sú tiež okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania a ďalšie. (I. ÚS 188/08 Sb. 49).

19. Z obsahu spisu vyplynuli zistenia a dôvody, pre ktoré by bolo možné úspešnému žalobcovi jemu vzniknuté trovy tohto konania v zmysle ust. § 257 CSP celkom výnimočne nepriznať a žiadať, aby ich znášal sám. Žalovaná v odvolaní argumentovala tým, že trovy konania zavinil žalobca podaním návrhu na súde. Uviedla, že žalobcovi by pred podaním návrhu na neodkladné opatrenie s opisom rozhodných skutkových okolností predmetnú nehnuteľnosť vrátila a vyhli by sa tak súdnemu konaniu a z neho plynúcim trovám konania. Odvolací súd súhlasí s argumentáciou žalovanej, že neplatnosť darovacej zmluvy zavinil sám žalobca spolu s manželkou, N., ktorá podpísala darovaciu zmluvu zo dňa 23.06.2014 namiesto žalovanej ako obdarovanej. Uvedené skutočnosti žalobca pred súdom potvrdil a k tejto skutočnosti súdu predložil aj čestné vyhlásenie N.. (č.l. 9). Odvolací súd je toho názoru, že práve uvedenú skutočnosť je v danom prípade potrebné považovať za výnimočnú okolnosť. Žalobca inicioval súdne konanie a zavinil vznik trov konania, ktoré by nemuseli vzniknúť, ak by pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia požiadal žalovanú o vrátenie predmetnej nehnuteľnosti. Žalovaná vo svojom odvolaní uviedla, že predmetnú nehnuteľnosť chcela predať z ekonomických dôvodov a netušila, že darovacia zmluva zo dňa 23.06.2014 je neplatná. Zároveň sú dané aj sociálne, resp. majetkové dôvody na strane žalovanej, ktoré spočívajú v tom, že žalovaná je rozvedená a sama vychováva tri maloleté deti, vnúčatá žalobcu. Z predloženého potvrdenia o príjme vyplýva, že jej čistý mesačný príjem je približne 600 eur, mesačne platí nájom 350 eur a na výživu troch maloletých detí jej bývalý manžel prispieva mesačne sumou 375 eur. Pre aplikáciu ust. § 257 CSP sú dané sociálne a majetkové dôvody, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že žalovaná žije v spoločnej domácnosti so svojimi mal. deťmi a uložením jej povinnosti nahradiť trovy konania žalobcovi by znamenal značný zásah do jej majetkovej sféry. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa preto týkajú sociálnej situácie žalovanej, ale aj výnimočných okolností vo vzťahu k podaniu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobcom.

20. Nakoľko odvolací súd zistil dôvodnosť aplikácie ust. § 257 CSP, uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovanou zmenil podľa § 388 CSP tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a úspešnej žalovanej žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).